

**UCHWAŁA NR XXXVII/188/21
RADY POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO**

z dnia 28 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2024 w powiecie bieruńsko-lędzimskim”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz 573).

**Rada Powiatu Bieruńsko-Lędzimskiego
uchwala:**

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2024 w powiecie bieruńsko-lędzimskim”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Kubica

Załącznik do uchwały Nr XXXVII/188/21
Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego
z dnia 28 czerwca 2021 r.

**Powiatowy Program Działań
Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2021-2024 w powiecie bieruńsko-lędzińskim**

2021

Spis treści:

1. Podstawa prawna	5
2. Słownik pojęć	5
3. Wstęp	5
4. Adresaci Programu	6
5. Koordynator Programu	6
6. Cel główny i cele szczegółowe Programu	6
7. Źródła finansowania	10
8. Monitoring Programu	10

Spis tabel:

1. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych	5
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym	6
3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	6
4. Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby niepełnosprawne odpowiedniego zatrudnienia	7
5. Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji	7
6. Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych	8

1. Podstawa prawna

Art. 35 a ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 573).

2. Słownik pojęć

NGO – Organizacje pozarządowe

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej,

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PPP – Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna,

Program – „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2024 w powiecie bieruńsko-lędzińskim”

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

3. Wstęp

Od czasu reformy administracyjnej kraju, przeprowadzonej w 1999 roku powiat bieruńsko-lędziński wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponad gminnym w zakresie m. in. wspierania osób niepełnosprawnych.

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Problem osób niepełnosprawnych traktowany był wcześniej w naszym kraju drugoplanowo, jednak w ostatnich latach znacznie wzrosło zainteresowanie problematyką osób niepełnosprawnych. Nastąpił wzrost świadomości wśród społeczeństwa na temat ludzi, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia ogranicza lub uniemożliwia im codzienne życie. Od wielu lat środowisko osób niepełnosprawnych sukcesywnie walczy o przestrzeganie podstawowych praw osoby niepełnosprawnej jakimi są:

- niezależne, samodzielne i aktywne życie,

- dostęp do edukacji, leczenia , rehabilitacji,
- dostęp do pomocy specjalistycznej: psychologicznej, pedagogicznej, a także pomocy umożliwiającej rozwój, zdobycie kwalifikacji zawodowych,
- dostęp do otwartego rynku pracy, w tym korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- dostęp bez barier architektonicznych do urzędów, obiektów użyteczności publicznej,
- aktywne uczestnictwo w życiu sportowym, kulturalnym oraz w rekreacji i turystyce.

Program jest planem działania uwzględniającym potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bieruńsko-łędzińskiego dającym im możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Program ma charakter otwarty z uwagi na zmieniające się warunki, dopuszcza się możliwość wprowadzenia zmian w zakresie nowych obszarów działań oraz włączenia, na różnych etapach jego realizacji, nowych uczestników. Warunkiem pełnej realizacji Programu jest czynne uczestnictwo jednostek organizacyjnych powiatu bieruńsko-łędzińskiego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz samych zainteresowanych tj. osób z niepełnosprawnościami.

4. Adresaci Programu

- niepełnosprawni mieszkańcy powiatu bieruńsko-łędzińskiego;
- rodziny i otoczenie osób niepełnosprawnych;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
- osoby starsze i długotrwale ciężko chore.

5. Koordynator Programu

Koordynatorem „Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2024 w powiecie bieruńsko-łędzińskim” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

6. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Sformułowane cele prezentowanego Programu wynikają z charakterystyki zjawiska związanego z prowadzoną przez powiat działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych, analiz i regulacji prawnych w tym zakresie.

Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

7. Cele szczegółowe Programu

Niezwykle ważną rolę w obszarze ochrony osób starszych oraz osób niepełnosprawnych przed wykluczeniem społecznym odgrywają władze lokalne. Działania zmierzające do zapewnienia wyżej wymienionym osobom uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji zmniejszają bariery, z którymi osoby te zmierzają się na co dzień. Dlatego bardzo ważną rolę odgrywają w życiu osób niepełnosprawnych i starszych następujące cele:

- 1) Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych.
- 2) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- 3) Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.
- 4) Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby niepełnosprawne odpowiedniego zatrudnienia.
- 5) Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji.
- 6) Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 1: *Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych*

1)	Cel szczegółowy: Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Utworzenie placówki całodobowej opieki dla osób starszych	Powiat, Gmina, NGO	Zadanie ciągłe
b	Utworzenie ZOL na terenie powiatu bieruńsko-lęczyńskiego	Powiat, Gmina, NGO	Zadanie ciągłe
c	Organizacja imprez integracyjnych dla osób starszych	Powiat, Gmina, NGO	Zadanie ciągłe
d	Organizacja szkoleń dla osób starszych i ich rodzin (opiekunów)	Powiat, Gmina, NGO	Zadanie ciągłe
e	Przywrócenie osób starszych do społeczności lokalnej	PCPR, Gmina	Zadanie ciągłe
f	Tworzenie spotów reklamowych, kampanii	Powiat, Gmina, NGO	Zadanie ciągłe

g	Tworzenie punktów porad specjalistycznych dla osób starszych , długotrwale ciężko chorych	PCPR. OPS	Zadanie ciągłe
h	Rozwój kompetencji służb pomocy społecznej, wymiana doświadczeń z jednostkami, zdobywanie i pogłębianie kwalifikacji udział w szkoleniach, kursach i warsztatach	PCPR, OPS	Zadanie ciągłe
i	Poprawa sprawy infrastruktury oraz optymalizacja warunków bytowych w obiektach dla osób wykluczonych	PCPR, OPS	Zadanie ciągłe
j	Zapewnienie miejsc dla osób starszych w Dziennym Domu Pomocy oraz Klubie Seniora	PCPR	Zadanie ciągłe

Tabela nr 2: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym

2) Cel szczegółowy: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym			
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi mająca na celu przede wszystkim doprowadzenie do stanu, w którym osoba niepełnosprawna jest zdolna do samodzielnej egzystencji	PCPR, OPS	Zadanie ciągłe
b	Propagowanie udziału osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i turystyce.	powiat, gminy, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	Zadanie ciągłe
c	Dofinansowanie kosztów imprez kulturalnych sportowych i turystycznych organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych	powiat, gminy	Zadanie ciągłe
d	Pozyskiwanie wolontariuszy mogących świadczyć pomoc osobom niepełnosprawnym	PCPR, OPS, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	Zadanie ciągłe
e	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kościołem	powiat, gminy	Zadanie ciągłe
f	Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	powiat, gminy	Zadanie ciągłe
g	Współpraca z Warsztatem Terapii Zajęciowej, Środowiskowym Domem Samopomocy, Ośrodkiem Rehabilitacyjno –Edukacyjno – Wychowawczym i innymi podmiotami	powiat, gminy , PCPR	Zadanie ciągłe
h	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego i socjalnego, prowadzenie terapii osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.	PCPR, PPP, OPS, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe.	Zadanie ciągłe
i	Dofinansowanie zakupu wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym	Powiat	Zadanie ciągłe
j	Zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami narządów mowy i słuchu poprzez dofinansowanie usług : tłumacz języka migowego lub tłumacza przewodnika	PCPR	Zadanie ciągłe
k	Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier organizacyjnych uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji poprzez dofinansowanie w ramach programu PFRON	PCPR	Zadanie ciągłe

Tabela nr 3: Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

3)	Cel szczegółowy: Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych
-----------	--

	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji o prawach i uprawnieniach (opracowanie ulotek itp.) Opracowanie informatora dla osób niepełnosprawnych	PCPR	Zadania ciągłe

Tabela nr 4: Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby niepełnosprawne odpowiedniego zatrudnienia

4)	Cel szczegółowy: Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby niepełnosprawne odpowiedniego zatrudnienia		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Utworzenie w powiecie zakładu aktywności zawodowej, spółdzielni socjalnej, zakładu pracy chronionej	powiat, gminy, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	
b	Szkolenia i spotkania dla pracodawców na temat korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych	PUP	Zadanie ciągłe
c	Doradztwo, poradnictwo i pośrednictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych	PUP	Zadanie ciągłe
d	Realizacja programów i rozwój działań mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych oraz ograniczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego	powiat, PCPR, gminy, PUP, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	Zadanie ciągłe
e	Organizacja kursów i szkoleń zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy i osób niepełnosprawnych	PUP	Zadanie ciągłe
f	Udzielenie pomocy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej albo rolniczej	powiat	Zadanie ciągłe
g	Dofinansowanie kosztów przystosowania stanowisk pracy dla potrzeb osób niepełnosprawnych.	PFRON, powiat, PUP	Zadanie ciągłe
h	Rozwój działań dotyczących poradnictwa zawodowego	powiat, gminy, PUP	Zadanie ciągłe

Tabela nr 5: Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji

5)	Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Utworzenie zakładu opiekuńczo–lecniczego	powiat, gminy	
b	Dofinansowanie kosztów zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych nabywanych przez osoby niepełnosprawne	powiat, gminy, PFRON	Zadanie ciągłe
c	Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	powiat, gminy, PFRON	Zadanie ciągłe
d	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	powiat, gminy, PFRON	Zadanie ciągłe
e	Wspieranie i dofinansowanie kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Terapeutycznych i innych ośrodków wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych	Powiat, PFRON	Zadanie ciągłe

Tabela nr 6: Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych

6)	Cel szczegółowy: Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
a	Zatrudnienie doradcy do spraw osób niepełnosprawnych	PCPR	Zadanie ciągłe
b	Likwidacja barier transportowych, w komunikowaniu się oraz technicznych	Powiat, gminy, PFRON, organizacje pozarządowe, Warsztaty Terapii Zajęciowej	Zadanie ciągłe
c	Likwidacja barier architektonicznych, w obiektach użyteczności publicznej	właściciele obiektów, powiat, gminy, PFRON	Zadanie ciągłe
d	Utworzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym	powiat, gminy	
e	Utworzenie klubu lub świetlicy środowiskowej dla osób z upośledzeniem umysłowym, psychicznie chorych lub niepełnosprawnych, ale w normie intelektualnej. Utworzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych, ośrodka wsparcia i innych ośrodków działających na rzecz osób niepełnosprawnych	powiat, gminy, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	
f	Zwiększenie liczby klas integracyjnych w placówkach oświatowych	powiat, gminy	Zadanie ciągłe

8. Źródła finansowania Programu:

- budżet samorządu powiatowego,
- budżet samorządów gminnych,
- fundusze zewnętrzne, m.in. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- Fundusz Solidarnościowy,
- organizacje pozarządowe,
- NFZ,
- PFRON,
- udział własny beneficjenta,
- środki własne organizacji pożytku publicznego.

9. Monitoring i ewolucja Programu

Osoby niepełnosprawne wciąż nie są traktowane jako pełnosprawni obywatele. Na co dzień mamy do czynienia z przejawami dyskryminacji, w zakresie opieki medycznej, edukacji, zatrudnienia i innych dziedzin życia społecznego.

Przedstawiony Program jest próbą wyjścia naprzeciw problemom osób niepełnosprawnych. Oczywistym jest fakt, że ich rozwiązanie związane jest z dużymi nakładami finansowymi. Zintegrowanie wszelkich działań, inicjatyw społecznych,

usprawnienie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym jest zadaniem na wiele lat, ale dającym szansę osobom niepełnosprawnym na poprawę ich warunków życia oraz pełniejszą integrację ze środowiskiem osób pełnosprawnych. Wdrożenie w życie zadań wyznaczonych niniejszym Programem uzależnione będzie od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. W całym okresie jego funkcjonowania wszystkie wynikające z niego działania poddawane będą nadzorowi i ocenie. Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania Programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania. Chodzi o to, aby realizować planowane przedsięwzięcia i na bieżąco weryfikować założenia, cele i sposoby ich osiągnięcia. Program ma charakter otwarty zarówno w zakresie merytorycznym, jak i czasowym, i w każdym czasie – jeśli zajdzie taka potrzeba może być uzupełniany lub zmieniany. Monitoring powinien umożliwić odpowiedzi na pytania o skuteczność, efektywność i poziom jego realizacji. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań. Nadzór nad całością działań prowadzony będzie przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach.